

gledi (mikroškopi), zrako-, gorko- in vlagomeri, je rajtal in rajtal, pisal in prevdarjal, si na vso moč glavo ubijal, dokler ni zvedil, kar je iskal. Le 18 mescov je potreboval, da si je pripravil vse, kar mu je bilo za njegove preiskave potreba; 1300 drugih skušinj je mogel popred doveršiti, preden je začel vaganje zemlje. Po 6letnem trudu je zvedil, kar je iskal, in je mogel svetu razodeti, kar pred njim še nihče ni tako natanko povedal. V Bailly-ovih velikih bukvah stoji odgovor na vprašanje: koliko vaga naša zemlja? s to samo verstico zapisano: $G = 5, 6747$, to je: gostoba naše zemlje znaša 5,6747, ali z drugimi besedami: naša zemlja je 5krat in $\frac{2}{8}$ bolj težka kakor bi bila, ako bi bila skozi in skozi vodena. Če hočemo s številkami povedati težo naše zemlje, moramo reči, da vaga 6,062.165,692,211,410,488,889 ton po angleški vagi (angleška tona tehta po našem 20 centov). Ker pa morebiti nezna vsak naših bravcov s številkami zaznamovane teže izgovoriti, mu jo zapišemo z besedami: šest tavžent in dva in šestdeset trilijonov, sto in pet in šestdesettavžent, petsto, dva in devetdeset bilijonov, dvesto, enajst tavžent, štiristo in deset milijonov, štiristo, osem in osemdeset tavžent, osemsto in devet in osemdeset ton.

Prebivavci naše zemlje.

V bukvah, ki jih je nedavnej dal C. F. W. Dieterici v Berolinu na svitlo pod naslovom: „Die Bevölkerung der Erde“, se bere, da na celem dozdej znanem svetu prebiva okoli 1288 milijonov ljudi. Po stari Blumenbach-ovi razdelitvi, ktera vse ljudi na svetu v petero rodov (Racen) razverstuje, je med temi 1288 milijoni

369 ljudi kavkaškega rodú,

522 „ mongoljskega „

196 „ etiopiškega „

1 „ ameriškega „

200 „ malajskega „

To je Dietericova razdelitev ljudi po prvotnih rodovih; mi Evropejci (272 milijonov) smo izvirki kavkaškega rodú.

Po veri razverstuje Dieterici prebivavce naše zemlje tako-le:

1. kristjanov (katoličanov, luteranov, gerkov) je 335 milijonov, tedaj nekoliko čez 25 od 100 ljudi,

2. judov 5 milijonov,

3. ljudi azijskih ver 600 milijonov, tedaj 46 od 100 ljudi,

4. mahomedancov 160 milijonov tedaj nekoliko čez 12 od 100 ljudi.

Vendar pravi Dieterici, da te številke niso do pičice gotove, ker vsak lahko razume, da iz vseh kosov sveta ni lahko zvediti števila ljudi po veri.

Vraža.

Povest za poduk in kratek čas.

(Dalje.)

IV.

Noč preteče in nov dan se zarí. Domači zajčki začnejo svoje votline zapuščati in se po najlepšem in nježnem zel-natem perji pasti, ki je še s ponočno roso prepeto. Muhe začno okrog ferčati in po sončnatih krajih skitati. Bčelice brenčijo od razcvetene cvetlice do cvetlice in si naberejo sladkega medú. Mravlje tekajo po svojih stezicah kar morejo spešno, kakor da bi se kakega sovražnika bale. Res, vse se giblje, vse se veseli lepega jutra, samo vasčani v D...h žalujejo in klaverni in s pobešenimi očmi okrog lazijo. Možje, posebno pa tisti, ki so včeraj pri županu zastran zvonjenja vremenu na vso moč razsajali, so bili domá. Žen, otrok in priletnih mož je stalo cele trope pred županovo hišo, stegovali so se in skoz okna lukali v stanico, da bi zvedili, kaj se ondi godí. Neki komisar je bil

namreč zjutraj zgodaj z nekoliko žandarmi prišel, in je starega Dušaka zapreti dal. Zdaj je Dušak pri županu, kjer ga zaslišujejo in njegove izreke od konca do kraja v zapisnik zapisujejo.

„Jez bi ne hotla na Dušakovem mestu biti“, je djala neka mlada vasčanka z otrokom na ročji.

„On se pač tega ni nadjal, in če se ravno zavoljo tega ne zgane, al njegova uboga žena“, se stara babica oglasi, „se joka in tarna domá, da se je Bog usmili. Uboga Katra, kaj je mogla na svoje stare dni doživeti!“

„Tega bi jez nikakor ne terpela“ — se oglasi neka teršata delavka. „Če bi mi župan moža zaperl, obljubim, da mu vse okna pobijem“.

„Pri moji veri, jez bi mu oči iztaknila“ — pregovori mlada vasčanka.

„Počasi, babele!“ — zarenči neki siv možak — „če bi ve tako delale kakor govorite, bi se vam ravno tako godilo, kakor staremu norcu Dušaku“.

„In kaj hudega je on storil?“ — ga stara babica popraša.

„Neumno vprašanje!“ — ji starček nevoljen odgovorí.

„Predstojniku se je zoperstavljal, in nas po svoji neumnosti ob zvonik pripravil. Vraža neizrečeno velika je, vremenu zvoniti, kar nikomur nič ne koristi, tem več škodije, po gibanji zraka, ki ga mahanje zvonov napravi, se hudo vreme ne odžene, ampak privabi“.

„To je pa le zato storil, ker je stara mati Marjeta vasčanom dostikrat že svetovala“ — mu delavka odgovorí.

„Marjeta je copernica, ki zasluži, da bi na germadi zgorela“ — ji bergljev godernaje odreče.

„Jez sem tudi te misli“ — se neki mlad jezičnik oglasi, ki je zraven nekdanjega vojšaka stal. — „Mi možje moramo vendar bolj vediti, kakor neumno ženstvo“.

„Boš jezik deržal za zobmi, ti fergolin neumni ti! — Kje je kakošna metla, da temu fantalinu prav pleča nakrišpamo, da bo zvedil, zakaj jezik brusi“. — „Ti jezičnik nemarni ti!“

Tako so ga jele babele v enomer grajati, in so se proti njemu zaganjale, fanté se je pa urno za invalidov herbet vstopil.

„Tiho, tiho ženstvo!“ zareži stari vojak, in z bergljo jim zažuga, če bi hotle čez fantalina planiti.

Težko da bi mu bilo to prizadevanje po sreči izšlo, če bi se ne bile ravno takrat dvorišne vrata odperle, ko so hotle babe čez fanta planiti, in bi se voz z lojtrencami, na katerem je sedel stari Dušak z dvema žandarma, ne bil prikazal. Pred vozom je bil Janez, poljski županov hlapec, ki je starega sirca z gajžljo dervil, da bi merha bolj urno tekla.

Mladina letí v tropah za vozom, in ko je voz komaj na konec vasi priderdral, mu pride Dušakov Jurče bled in vés upehan naproti.

Vjetnik je želel par besedic s svojim sinom govoriti.

Voz se vstavi, in ko se je mladi Dušak vozu približal, mu vjetnik priporoča in pravi: „Jurče, pojdi in pozdravi mater, in če nočeš, da bi te moja prekletna zadela, si izbij iz glave hčer tistega, kateri je moje nesreče kriv. Zdaj pa z Bogom, saj se bova zopet kmali vidila!“

Stari Dušak ni več družega govoril. Janez je na ukaz stražnikov sirca sopet pognal, in kmali potem se je voz za vogel neke hiše skril.

V.

Prav neprijazno vreme je bilo. Dež je lil scurkoma. Vihar je razsajal strašno, majal in tresel je vrata in okna, kakor da bi bil konec sveta, vmes je pa tudi treskalo, da je bilo groza.

Ta dan — skor en teden potem kar je bil stari Dušak v luknji — je sedel župan sopet v svoji zadnji sobi, pa danes ne sam, ampak v družbi tistega moža, ktere ga bi bil že davnej rad za svojega seta imenoval. Danes je on zopet